

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă pentru restituirea
sumei depuse prin unitățile CEC pentru achiziționarea
de autoturisme Dacia**

Analizând propunerea legislativă pentru restituirea sumei depuse prin unitățile CEC pentru achiziționarea de autoturisme Dacia, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.BP 274 din 26.05.2004,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993 și art.48(3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare restituirea sumelor de bani depuse la unitățile C.E.C., pentru cumpărarea de autoturisme Dacia, împreună cu dobânda aferentă.

Se prevede ca sumele respective și dobânda să se calculeze prin echivalentul în dolari SUA la data depunerii și la cursul de schimb leu/dolar stabilit de BNR, termenul de restituire fiind de 6 luni de la publicarea legii.

Din punct de vedere al naturii juridice, prezenta propunere legislativă face parte din categoria legilor ordinare.

2. Precizăm că anterior prezentei propuneri legislative au mai fost transmise de Secretarul General al Camerei Deputaților cu adresele nr.80/30.03.2000 și nr.51/26.03.2002 și de Secretarul General al Senatului, cu adresa nr.170/24.04.2003 propuneri legislative cu obiect de reglementare similar, pentru care Consiliul Legislativ a emis avizele nr.575/2000, nr.568/2002 și nr.691/2003.

3. Deși obiectul propunerii legislative este clar formulat - restituirea sumei depuse prin unitățile C.E.C. pentru achiziționarea de autoturisme „Dacia” - încadrarea juridică a acestei **situații**, pentru care să se justifice soluțiile avansate lipsește cu desăvârșire, iar determinarea entităților destinatare ale obligației de restituire, de asemenea, întrucât sintagma folosită în art.5 „instituțiile ce au

beneficiat de sumele respective” nu prezintă nici un element relevant pentru identificarea acestora, ceea ce face imposibilă aplicarea reglementării propuse, chiar făcând abstracție de soluțiile tehnice.

Precizând că problema depunătorilor la C.E.C. de sume în vederea achiziționării de autoturisme „Dacia” a fost deja soluționată de C.E.D.O. prin respingerea pretențiilor acestora, se cuvine mai întâi clarificată situația raporturilor juridice generate de această situație, ceea ce Expunerea de motive nu face nicicum, pentru ca abia apoi să fie avansate soluții principiale, juste și echitabile la această situație. Ori, în acest sens, din capul locului se impune observația că situația depozitelor C.E.C. constituite de cetățeni până în 1990 în vederea achiziționării de autoturisme „Dacia” **nu este absolut în nici o privință similară cu situația bunurilor preluate de stat, cu sau fără titlu**, pentru care au fost adoptate și se aplică **legile de restituire**, întrucât aici nu avem de a face cu o spoliere sau expropriere într-un fel sau altul al proprietarului, ci **cu un act de voință liber al cetățeanului**, constând în **opțiunea liberă a acestuia de a beneficia de un regim de dobândire a unui autoturism** în formula amenajată într-un stat cu economie planificată și centralizată, dar **în afara oricărei constrângeri**. Orice asimilare a acestei situații cu cele de preluare de către stat a unor bunuri este *de plano* greșită, forțată și fără nici o justificare, așa încât nici o analogie de soluții legale nu și-ar putea afla o justificare corectă.

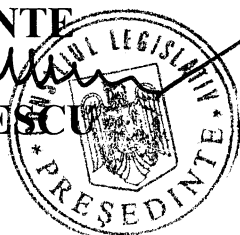
Întrucât cererea cetățenilor pentru autoturisme „Dacia”, aproape singurele accesibile pe piața românească în condiții normale înainte de 1990 depășea cu mult oferta producătorului (Uzina de automobile „Dacia” Pitești), regimul comunist a creat posibilitatea exercitării unor **opțiuni de cumpărare** (nu antecontract de vânzare-cumpărare) prin avansarea sumei prețului, integrală sau parțială, câtă vreme prețul era determinat unilateral și *ex ante*, nevariind în funcție de raportul cerere-ofertă. Aceste opțiuni erau absolut libere, unilaterale și esențialmente revocabile, necreând nici o obligație din partea cetățeanului și se realizau prin constituirea respectivei sume în depozit la C.E.C. (Casa de Economii și Consemnațiuni) în favoarea distribuitorului unic și național de autoturisme „Dacia”, respectiv IDMS - al cărui statut legal de intermediar nu mai prezintă aici și acum nici un interes - în baza căruia deponentul primea un loc pe lista de așteptare. Subliniem și precizăm că nu prezintă nici o relevanță preocuparea de a stabili dacă sumele depuse erau virate imediat sau păstrate de C.E.C. la dispoziția distribuitorului/intermediar IDMS ori a

producătorului (Uzina de automobile „Dacia” Pitești), căci într-o economie planificată și centralizată aceste aspecte nu interesau câtuși de puțin pe optantul depunător: acesta era interesat de un loc pe lista de așteptare și totodată putea oricând și discreționar (*ad nutum*) să revoce depozitul C.E.C. constituit prin mijlocirea libretelor de depuneri pentru autoturisme. Singurele raporturi juridice creatoare de drepturi pentru el erau **cu depozitarul** în acest regim special (acordarea vocației la cumpărare într-o ordine cronologică) al unui depozit C.E.C. **cu o dobândă mai mică decât cea pe care ar fi putut-o obține în alte condiții** (clauză de neretragere o anume durată etc.). Cetățeanul renunța deci la a-și fructifica economiile în condiții mai avantajoase pe care le oferea C.E.C., în schimbul **expectației de a dobândi la termen un autoturism „Dacia” la un preț știut de la data constituirii depozitului.**

În 1991, odată cu începerea liberalizării prețurilor, acest sistem specific economiei planificate a căzut. Oricum, nici IDMS și nici producătorul nu aveau o obligație juridică *ex contractu* cu deponentul, raporturile contractuale ale acestuia fiind exclusiv cu depozitarul, anume C.E.C. Din momentul în care prețurile au început escaladarea necontrolată datorită tranziției la economia de piață, un asemenea sistem nu mai putea funcționa, dar nimic nu oprea pe deponent, nici până aici, nici în continuare, să-și retragă suma depusă ori să schimbe regimul depozitului său, obținând condiții mai avantajoase de dobândă, oferite de piață. Tot ce poate cetățeanul deponent pretinde sub temeiul înșelării încrederii sale legitime este **pierderea de șansă, ruinarea expectației de achiziție de autoturism** care ar fi determinat constituirea depozitului C.E.C. în respectivele condiții, dar o asemenea manifestare de voință trebuia exercitată în 1991, oricum fiind liber să o facă. Lăsându-și depozitul în condițiile inițial contractate, eventual în speranța unei soluții favorabile dintre cele foarte diverse, în mod echitabil și legal nu s-ar putea concepe decât amenajarea unei posibilități legale de înghețare a valorii depozitului pentru a-l prezerva de eroziunea monetară ce a urmat și de remunerare a acestuia cu dobânda bancară practică pentru depozitele la termen.

PREȘEDINTE

Dragoș ILIEȘCU

București

Nr. 1038/16.06.2004